

Такий системний підхід до формування професійної підготовки молодших спеціалістів зумовлює необхідність єдності всіх компонентів процесу, неперервного, інтелектуального, творчого й професійного розвитку особистості протягом усього життя.

Якраз доцільною є і робота викладачів циклової комісії над проблемою «Впровадження інтерактивних методів навчання з метою формування професійних компетенцій через систему реалізації МПЗ».

Міжпредметна інтеграція вирішує задачу органічного поєднання нової теми з попередніми і наступними знаннями, визначення логічних зв'язків між різними дисциплінами, розділами, темами, визначення місця та призначення різних дисциплін в майбутній професійній діяльності і об'єднання в одну систему. Шляхи здійснення даних напрямів можуть бути найрізноманітнішими. А тому обираю такі форми і методи організації навчальних занять, які б сприяли різносторонньому використанню міжпредметних зв'язків. Через це і взаємодію у своїй роботі із викладачами суміжних дисциплін спеціальності «Бухгалтерський облік». «Контроль і ревізія».

Реалізувати реальні міжпредметні зв'язки допомагають інтерактивні методи навчання, зокрема метод випереджуючих завдань, вирішення професійних ситуацій, інтегрованих завдань, комп'ютерні презентації, вирішення проблемних ситуацій, розв'язування виробничих вправ, моделювання ситуацій, оформлення та читання бухгалтерських документів, запитання-відповідь.

При викладанні теоретичних занять слідкують за тим, щоб навчальна інформація, що засвоєна під час вивчення одних дисциплін, не повторювалася та не дублювалася, а широко використовувалася в мотивації навчальної діяльності студентів, актуалізації опорних знань, умінь і навичок, імітації облікових процесів, з'ясуванні та обґрунтуванні фактів господарської діяльності підприємств.

Література

1. Організація навчально-виховного процесу. // *Форми, методи та організація навчання з д-ни «Бухгалтерський облік»*. Випуск № 14, 2009.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ «БІОЛОГІЯ 7-11»

Оніпко В.В., Шульга І.А. (м. Полтава, Україна)

Загальновідомо, що всі об'єктивно цікаві факти та явища навколишнього світу, втілені й узагальнені в знання, викликають пізнавальний інтерес учня лише тоді, коли набувають для нього практичного значення. Одним із шляхів стимулювання пізнавального інтересу учнів є комплексне використання на уроках засобів навчання, в тому числі натуральних об'єктів. Учні краще сприймають ті натуральні об'єкти, які тримають в своїх руках та бачать навколо. Серед природних ботанічних об'єктів на особливу увагу заслуговують рослини, що мають лікувальні властивості. При вивченні рослинного світу необхідно звертати увагу на культивовані лікарські рослини, які мають велике значення у житті людини. Констатуючий експеримент дозволив з'ясувати, що відомості про лікарські рослини все ще недостатньо використовуються з метою стимулювання пізнавального інтересу учнів. Водночас, завдяки використанню цих натуральних об'єктів, відкриваються широкі можливості для органічної єдності наукових знань про взаємозв'язки природи і соціальних факторів середовища, а також того чуттєвого сприйняття природи, яке, головним чином, пробуджує морально-естетичні переживання і прагнення зробити практичний внесок в її поліпшення.

Аналіз навчальних програм та сучасних підручників з біології дозволив з'ясувати, що дидактичні можливості науково-пізнавальної інформації про лікарські рослини поки що недостатньо використовуються з метою стимулювання пізнавального інтересу учнів до біології. Водночас, матеріал окремих тем шкільного курсу біології цілком придатний для фрагментарного включення науково-пізнавальних відомостей про лікарські рослини у зміст уроків, гурткових занять та факультативів, щоб зацікавленістю до їх пізнавальної новизни створювати сприятливі передумови для успішного навчання школярів. Таким чином, існує протиріччя між об'єктивною потребою в урізноманітненні факторів стимулювання пізнавального інтересу та недостатнім використанням з цією метою науково-пізнавальної інформації про лікарські рослини.

Визначити місце даної теми у шкільному курсі «Біологія» можливо за «Програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 7 – 11» [3]. За даною програмою культивовані лікарські рослини можна вивчати у 7-11 класі [2, 4]. У сьомому класі лікарські рослини можуть вивчатися при розгляді наступних тем (табл.). У курсі "Біологія людини" (9 клас) після вивчення кожної системи органів передбачено урок "Попередження захворювань органів, їх гігієна". До цих уроків діти отримують завдання: Які лікарські рослини використовуються при лікуванні цих захворювань.

Місце теми в шкільному курсі «Біологія»

Назва теми	Понятійний апарат	Уміння
різноманітність живих організмів, середовища їх існування, класифікація	організми, середовище існування	формувати у студентів фундаментальні погляди щодо визначення сучасного стану середовища існування організмів
клітина, тканини, органи рослини, їх функції та взаємозв'язок. середовища існування рослин	клітина, тканина, орган	ознайомити із основними процесами життєдіяльності рослини (ріст, живлення, фотосинтез, дихання, транспорт речовин); з умовами, необхідними для життєдіяльності рослини; з основними компоненти клітини рослини (оболонка, цитоплазма, ядро, пластиди, вакуолі)
нестатеве розмноження, його види, вегетативне розмноження	розмноження, типи розмноження	навчити розпізнавати різні типи розмноження, вивчити способи вегетативного розмноження рослин у природі і господарстві
статеве розмноження, будова та різноманітність квіток, суцвіття	квітка, статеве розмноження, суцвіття	вивчити типи статевого розмноження, будову та різноманітність квіток
запилення, запліднення. насінина, плід, їх будова. вплив умов середовища на проростання насінини	запилення, запліднення, насінина, плід, проростання насіння	оволодіння студентами теоретичними основами про запилення та запліднення рослин, вивчити будову плодів та їх різноманітність
ріст і розвиток рослин, сезонні явища у житті рослин	ріст, розвиток, сезонні явища	формувати у студентів систему знань, умінь та навичок про ріст і розвиток рослин та сезонні явища у їхньому житті

загальна характеристика покритонасінних класифікація покритонасінних, характеристика класів окремих родин	покритонасінні, родина, злакові, бобові, розові та	ознайомити з основними класами, родинами та представниками покритонасінних. формувати уявлення про структурно-функціональну організацію рослинних систем різних рівнів та вироблення шляхів керування рослинним організмом
значення покритонасінних рослин у природі й у житті людини. сільськогосподарські, лікарські, рослини	сільськогосподарські, лікарські, декоративні рослини	розкрити значення покритонасінних у житті людини та у природі, показати важливість лікарських, сільськогосподарських та декоративних рослин.
екологічні групи рослин, життєві форми рослин, взаємодія рослин, грибів, бактерій та їх роль в екосистемах	кущ, дерево, чагарник, бактерії, гриби, екосистема	вивчити екологічні групи рослин та життєві форми рослин, встановити взаємовідносини між грибами, рослинами та бактеріями в екосистемах

Ці уроки можуть бути проведені у вигляді конференції, на яку «запрошуються»: медики (розповідають про захворювання), валеологи (гігієна організмів, використання лікарських трав). Діти заздалегідь отримують ролі, готуються до відповіді з даних питань. Такі уроки мають не тільки теоретичне, а й практичне значення. Тема «Культивовані лікарські рослини» може вивчатися і в курсі зоології (8 клас). Таким чином можливо створити комплексне сприйняття нових знань, торкнутися питання курсу ботаніки та організувати повторення. Вивчення лікарських рослин у шкільному курсі «Біологія», можливе не лише у 7 класі (розділ «Рослини»), а й у інших класах. У шкільній «Програмі для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 7-11» передбачено вивчення культивованих лікарських рослин у темі «Покритонасінні». За даною програмою учні повинні наводити приклади лікарських рослин, пояснювати значення даних рослин у житті людини та в природі тощо [3].

Отже, науково-пізнавальна інформація про лікарські рослини зможе стати засобом стимулювання пізнавального інтересу, якщо при її відборі дотримуватися принципів доступності, науковості, цікавості та емоційної насиченості матеріалу, практичної спрямованості інформації та створити умови для використання в урочній і позакласній роботі учнів.

Перспективи дослідження вбачаємо у розробці методики використання науково-пізнавальної інформації про лікарські з метою стимулювання пізнавального інтересу учнів до біології та впровадженні у шкільну практику методичних рекомендацій з використання науково-популярної інформації про лікарські рослини як чинника стимулювання пізнавального інтересу школярів. Розробці програми та методичні рекомендації до проведення гуртка «Природна аптека» і факультативного курсу «Чому рослини можуть лікувати» впроваджуються у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів і забезпечують широкі можливості використання науково-пізнавальної інформації про лікарські рослини з метою стимулювання пізнавального інтересу учнів до біології.

Література

1. Бурлака Я. І. Про форми організації навчальної діяльності школярів / Я. І. Бурлака, В. О. Вихрущ // Рад. школа. – 1984. – № 5. – С. 39–44.
2. Ільченко В. Р. Біологія: [підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл.] / В. Р. Ільченко, Л. М. Рибалко, Т. О. Півень. – Полтава: Довкілля-К, 2007. – 240 с.: іл.
3. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія 7-11». – К.: Ірпінь, 2005. – 96 с.
4. Соболев В. І. Біологія: [підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл.] / В. І. Соболев. – К.: Грамота, 2007. – 296 с.